

31. „Panorāmas” tauta melnās ēras priekšvakarā

Nesenajās parlamenta vēlēšanās apmierināti nobalsojušo elektorātu uz ielas gaidīja laipnas meitenes. Viņas dežurēja pie vēlēšanu iecirkņiem, lai visiem uzdotu vienu jautājumu: „Par ko jūs balsojāt?”. Biju liecinieks apmēram 85-90 gadus veca laulātā pāra atbildei. Vīrs tūlīt pasmaidīja: „Par vienotību”. Viņa sieva (arī ar smaidu) nekavējoties piebilda: „Panorāmā visi aicināja balsot par vienotību”.

Amerikāņu iestādītā demokrātiskā valstī tā mēdz būt. Amerikāņu iestādītā demokrātiskā valstī tautai tiek iestāstīts, ka sabiedrības apmaksātie mediji kalpo sabiedrībai. Tāpēc mūsu tautas zināma daļa joprojām tic, ka LTV ziņu programma „Panorāma” ir sabiedrības īpašums un pārraižu saturu veido sabiedrības labā. Ja „Panorāmā” visi aicina balsot par „Vienotību”, tad tā arī jādara. Tā priekš latviešu tautas ir vislabākā izvēle. Daudzi mūsu pilsoņi nav zaudējuši uzticību valsts algotajiem žurnālistiem un nav zaudējuši arī uzticību valsts amatpersonu godīgumam. Daudzi mūsu pilsoņi joprojām tic, ka amatpersonas visu dara ar sirdi un dvēseli, kā arī kalpo vienīgi patiesībai.

Par laimi mūsu tautas lielākā daļa vairs nav tik naīva un akli neuzticās valsts klerku godīgumam un viņu sludinātās patiesības līmenim. Šī tautas daļa zina, ka valdošās kliķes intereses nebūt nav sabiedrības intereses. Šī tautas daļa saprot, ka valsts institūcijas oportūniski apkalpo valdošo kliķi un sabiedrības finanšu līdzekļi (budžets) tiek novirzīti valdošās kliķes vajadzībām. Valsts mediji un tajā skaitā valsts TV nav izņēmums. Žurnālisti strādā saskaņā ar valdošās kliķes varas „partijas” pasūtījumu.

Aizvadītajās parlamenta vēlēšanās sabiedrības algoto žurnālistu kalpošana valdošās kliķes varas „partijai” bija īpaši izteikta, pilnā mērā aizmirstot par žurnālistikas profesionāli sociālo jēgu un misiju, tādējādi pārvēršoties par riebīgi pieglaimīgiem varas „partijas” sulaiņiem. Novērtējot varas „partijas” riebīgi pieglaimīgo sulaiņu centību, Internetā ir sastopams ļoti drūms secinājums: „Turpat pusi no visa ētera laika gan valsts televīzijas, gan valsts radio ziņu un politisko diskusiju raidījumos priekšvēlēšanu aģitācijas laikā dominēja informācija un viedokļi, kas saistāmi ar politiskās partijas *Vienotība* pārstāvjiem un aktivitātēm. Nacionālajai apvienībai šāda uzmanība bijusi pievērsta piecas reizes mazāk, ZZS – četras reizes mazāk”.

Vakara ziņu raidījumam „Panorāma” latviešu tautā ir maģiska aura. Raidījuma skatīšanās ietilpst ikvakara obligātā rituālā. Latviešu tautas dzīve nav iedomājama bez „Panorāmas” skatīšanās. „Panorāma” ir latviešu tautas informatīvā pamatbāze – informācijas guru. Tāad garīgais audzinātājs.

Raidījumam ir milzīga sociāli psiholoģiskā slodze. Raidījums garantē noteiktu idejisko kvalitāti, noteiktu idejisko pozīciju un noteiktas ideoloģiskās perspektīvas. Raidījums nosaka cilvēku domāšanas tendences, pārdomātā materiāla intelektuālo un emocionālo spriedzi.

Savukārt katra raidījuma konkrētais saturs būtiski ietekmē tās abstrakti mentālās un jutekliski vibrējošās izpausmes, kuras dēvējam par sabiedrisko apziņu un sabiedrisko domu. Raidījuma saturs principiāli ietekmē visdažādāko konkrēto notikumu izpratni un vērtējumu. Bet pats galvenais – raidījuma saturs pārvēršas par konkrēto notikumu objektivitātes un patiesības kritēriju. Daudzi cilvēki ir svēti pārliecināti, ka raidījumā iekļautā konkrētā informācija pilnā mērā atbilst dzīves īstenībai.

Faktiski „Panorāmu” var droši iekļaut latviskuma identitātē. Latviskums nav iedomājams bez „Panorāmas”. Raidījums ietilpst tautas īpatnību kopumā jau vairākas paaudzes. „Panorāmas” vēsture sākās 1958.gadā. Bez „Panorāmas” nav iedomājami latviski specifiskie masu mediju lietošanas paradumi.

Paradums skatīties „Panorāmu” ir tik spēcīgs, ka ieguvis anekdotisku slavu. Vietējo zagļu aprindās it kā esot izplatīts kompetents praktiski pārbaudīts viedoklis, ka Latvijā vispiemērotākais laiks zagšanai esot tad, kad ēterā ir „Panorāma”. Jau krietni pirms pārraides sākuma cilvēki kļūstot uzbudināti un nervozi, tāpēc steigā aizmirstot aizslēgt to visu, ko nepieciešams aizslēgt. Turklāt pie televizora cilvēki tik pamatīgi iedziļinās ziņu saturā, ka pilnīgi zaudē kontaktu ar apkārtējo vidi. Viņu dzirde un acu skatījums ir koncentrēts vienīgi uz ekrānu.

Viņi nav spējīgi neko dzirdēt un redzēt, kas notiek pagalmā, kas notiek pie garāžas vai sētā stāvošās mašīnas. Viņiem ir vienalga, kas notiek blakus istabā.

No zagšanas viedokļa ar „Panorāmu” kādreiz (1988.-1993.g.) it kā varēja konkurēt „perestroikas” specarhitektu uzkonstruētā televīzijas pārraide „Labvakar”. Tās laikā pilsētu ielas un lauku viensētas burtiski izmira. Sajūta bija satraucoša. Ejot pa tukšajām ielām, kļuva ļoti neomulīgi un prātā nāca visšausmīgākās domas – sācies pasaules karš, gaidāms atombumbas sprādziens u.tml.

Taču faktiski tauta sēdēja pie televizoriem. „Perestroikas” krievu politiskie un krievu specdienestu līderi izvēlējās psiholoģiski visoptimālākos paņēmienus manipulācijās ar sabiedrību. Tajā skaitā izvēlējās tādu ārkārtīgi efektīvu paņēmieni kā nacionālisma psihozes uzkurināšana. Krievu līderi apzināti uzkurināja nacionālisma psihozi, jo viņi sapņoja par Krieviju bez „nacionālajām nomalēm” un „nacionālo republiku liekēžiem”. „Nomalēm” un „liekēžiem” bija noskatīts jauns saimnieks. Saimnieka maiņa tika noformēta kā „neatkarības cīņa”.

Raidījuma „Labvakar” galvenais mērķis bija latviešu nacionālisma uzkurināšana kokteīlī ar „valstisko neatkarību”. Skaidrs, ka tolaik tas tautu grandiozi fascinēja. „Labvakar” tematika neatvairāmi pievilka, pilnīgi pārņēma savā varā un apbūra visu tautu. Pie mums, visticamākais, tikai daži cilvēki tolaik zināja „perestroikas” fantastiskās nelietības patiesos mērķus – mūsu laimīgo nākotni amerikāņu „šmucspainī”.

Pēcpadomju gados „Panorāma” strauji zaudēja auditoriju. Tautas iemīļotā raidījuma autoriem socioloģisko aptauju skaitļi nav patīkami. Tā, piemēram, ja 1994.gadā „Panorāmu” skatījās 666 tūkstoši cilvēku, tad 2011.gadā tikai 113 tūkstoši. Nav ticams, ka šogad skatītāju skaits būtu pieaudzis. Gluži pretēji. Vecākās paaudzes apjoms iet strauji mazumā, bet jaunākajās paaudzēs ir niecīga interese par „Panorāmu”. Tas ir noskaidrots iedzīvotāju aptaujās.

Droši var teikt, ka tiekamies ar „Panorāmas” tautas norietu. To nosaka vecākās paaudzes aiziešana mūžībā. „Panorāmas” tautas vietā enerģiski stājas jauna formācija – Interneta tauta.

Pētījumi liecina, ka mūsu jaunatnei ir interese par ziņām. Mūsu jaunatne vēlas uzzināt, kas ir noticis Latvijā, Eiropā, pasaulē.

Taču mūsu jaunatnes interesēm par ziņām ir viena amizanta iezīme. Mūsu jaunatne labprāt izmanto Internetā pieejamos ziņu materiālus, bet tas nekāpina mūsu jaunatnes interesi par politiku. Pret politiku mūsu jaunatne izturās vienaldzīgi.

Par ko tas liecina? Tas liecina par vienaldzīgu attieksmi pret savu valsti, sociālajām problēmām un tajā skaitā jaunatnes sociālajām problēmām. Tas vēl liecina, ka mūsu jaunatne pret ziņām izturās kā sava veida izklaidi. Acīmredzot mūsu jaunatne Internetā iepazīstās galvenokārt ar tiem ziņu materiāliem, kuri tiek pasniegti izklaidējošā iepakojumā - bēdīgi slavenā „infotainment” maisījumā.

Neseno parlamenta vēlēšanu rezultāti atsedz kardinālu pavērsienu mūsu dzīvē. Tas ir ļoti nopietns un ļoti drūms pavērsiens. Tas ir pavērsiens, kas prognozē melnās ēras sākumu mūsu zemē. Pavērsiens ievada kardināli jaunu mūsu tautas likteņgaitu, kādu Dievs mums ir novēlējis turpmākajās gaitās zem šīs Saules. Kā saka, Dievs zina, ko dara. Melno ēru mēs tātad esam godīgi nopelnījuši.

Ņemot vērā vēlēšanu rezultātus, faktiski nākas teikt, ka Interneta tautu pareizāk būtu nokristīt par „suņu būdas” tautu. „Suņu būdas” āksta ievēlēšana valsts parlamentā ir ļoti nopietns signāls par mūsu jaunatnes garīgo stāvokli - jaunatnes cilvēciskajiem ideāliem, attieksmi pret valsts pārvaldi un valsts izaugsmes iespējām. Augstskolu kolēģi stāsta, ka studenti ir trakā sajūsmā par „suņu būdu”.

Nav šaubu, ka šī trakā sajūsma atsaucās uz studentu izvēli pie vēlēšanu urnas. Bet tas liecina par spožām perspektīvām visai tautai un visai valstij. Nākotnē „suņu būdas” fanu skaits katrā ziņā ievērojami pieaugs. Pēc vecākās paaudzes aiziešanas Latvijā rosīsies vienīgi „suņu būdas” fani. Valsts dzīvi arvien vairāk un vairāk nosacīs „suņu būdas” debilais fenomens. Jaunās paaudzes var turpmāk visu Latviju pārvērst par „suņu būdu”, jo „suņu būda” atbilst latviešu jauniešu garīgajām prasībām sintezē ar jauno superdebilo modi – „stulbingu”.

Un visi būs apmierināti. Neapmierināti būs vienīgi suņu mīļotāji, kuri suņus uzskata par vissaprātīgākajām dzīvajām radībām dotajā teritorijā. Viņiem jau tagad nepatīk gudro suņu vienādošana ar atsevišķiem debiliem hominīdiem.